

Inwijding is Oosterhuis' messiaanse ideeënwereld

Het werk van Huub Oosterhuis blijft mensen inspireren. Een wereld van recht en gerechtigheid, dat is het grote visioen waar Oosterhuis over schrijft, dicht en zingt.

Recensie

Tjerk de Reus

Als je kennis wil maken met Huub Oosterhuis (1933), waarmee moet je dan beginnen? Met het boekje *Bid om vrede* (1966), met gebeden en gezangen, vele malen herdrukt? Dat zou geen slecht idee zijn, want de verbinding van geloof, maatschappij en politiek is karakteristiek voor Oosterhuis.

Maar daarna schreef hij nog zoveel meer: een eindeloze rij publicaties, voor niemand meer bij te houden. Nuttig daarom dat er mensen zijn, kenners van zijn werk, die uit sympathie voor Oosterhuis zijn boeken doorbladeren om er karakteristieke fragmenten uit te kiezen. Dit heeft in 2016 geleid tot de 'nieuwe catechismus', getiteld *Alles voor allen*. Kees Kok, die al veel deed voor de bekendheid van het werk van Oosterhuis was hier de verantwoordelijke samensteller, met als resultaat dus een geloofsleer à la Oosterhuis. Nu heeft ook Elte Rauch dit pad van selectie bewandeld: zij stelde recent een boek samen dat je het hele jaar door kunt lezen, elke dag een bladzijde, getiteld: *Een weg van dagen*. Het boek bevat 'Bijbel, bezinning, poëzie', gekozen uit de breedte van Oosterhuis' werk. Een dagboek dus met gevarieerde inhoud, dat je kunt lezen als een laagdrempelige inwijding in Ooster-

Themadag

Olterterperkring

Themadag Olterterperkring. Met Alex van Ligten en Kees Kok. Locatie: Karmelklooster, Drachten. Data: zondag 25 februari. Van 13.30 tot 17.30 uur. Deelname kost 25 euro (incl. koffie/thee) Aanmelden kan via de site: www.olverterperkring.nl

huis' theologie, zijn passie en zijn ideeënwereld. Dat er steeds weer boeken verschijnen van Oosterhuis, zegt iets over zijn gedrevenheid. In het geval van de genoemde publicaties, *Alles voor allen* en *Een weg van dagen*, is er natuurlijk sprake van recycling. Maar dat dit wordt gepubliceerd in boekvorm, maakt duidelijk dat er een markt voor is: mensen die Oosterhuis aansprekend vinden en zijn boeken kopen. Bijzonder is het dat deze Amsterdamse ex-priester al zóveel decennia zijn lezerspubliek weet te interesseren. Zo houdt leerhuis de Olterterperkring in Beetsterzwaag volgende week een studiedag over de genoemde 'nieuwe catechismus' van Oosterhuis.

Beeld van Jezus

Wie zijn de lezers van Oosterhuis vandaag? Volgens een landelijk opinieblad moet je dan vooral denken aan 'progressieve kerkgangers die Jezus naar hun eigen beeld hebben herschapen als een *Vrij Nederland*-abonnee met een voorkeur voor Max Havelaar-koffie, linnen schoudertasjes en een onverzorgde tuin'.

Dat is grappig geformuleerd, ook te kort door de bocht, maar ergens ook raak: in Oosterhuis werk speelt zich een herziening af van de geloofstraditie, met zeker ook gevolgen voor het beeld van Jezus. En wie Oosterhuis goed leest, weet dat het afstand nemen van onverteerbare dogma's omtrent Jezus, gepaard gaat met de introductie van nieuwe dogma's. Onontkoombaar natuurlijk, maar wel goed om te onderkennen: *Alles voor allen* is écht een catechismus, met waarheidsaanspraken en onwankelbare stellingnames.

Wat is karakteristiek voor Oosterhuis, lettend op de twee genoemde boeken? Het ligt voor de hand om te wijzen op het visioen van recht en gerechtigheid, de leefbare aarde, einde aan het uitbuiten, zorg en respect voor weerloze mensen, eerbied voor mens en natuur. Inderdaad vormt deze thematiek, door

Oosterhuis eindelijk herhaald en gevarieerd, het hart van de zaak. Geloof kan voor Oosterhuis geen vlucht zijn in vage beelden over een God die ergens ver weg vertoeft in zijn eeuwigheid. Hij is de metafysische God voorbij, zoals dat heet. Wat dit betreft kan Oosterhuis zich behoorlijk fel uitspreken. Dat kan een gevoel van bevrijding geven aan mensen die moeite hebben met het aloude traditionele geloof, maar wel met het christendom verder willen. Wie echter enige kritische zin heeft ontwikkeld op basis van exegetische inzichten, zal onderkennen dat Oosterhuis nu eenmaal zijn eigen interpretatiesleutel heeft en als gevolg daarvan overal in de Bijbel de boodschap verneemt die hijzelf graag hoort.

Een kernwoord voor Oosterhuis is 'messiaans'. Hij heeft afgeleerd te spreken over Jezus Christus, daar kleeft wat hem betreft te veel on-Bijbelse dogmatiek aan: het 'populaire Paulus-praatje' over God die zich in Christus met de mens verzoent. Liever spreekt Oosterhuis over Jezus Messias. Maar of je Oosterhuis echt helemaal in het hart kijkt, met dergelijke standpunten, is de vraag. In *Een weg van dagen* valt ergens te lezen: 'Hoe dorsten wij te weten wie Gij zijt.' Dit is een opvallende zin, van een mooi klassiek kaliber. Oosterhuis maakt met zo'n zin duidelijk dat het ergens vandaan komt, zijn betrokkenheid bij het messiaanse, bij de linkse politiek en bij clubjes van wereldverbeteraars. Heil en vrede op het horizontale vlak is, op de keper beschouwd, onlosmakelijk verbonden met die mysterieuze Ander: de bron van messiaanse bezieling, die Oosterhuis in Jezus ziet oplichten.

▶ *Alles voor allen*. Een nieuwe catechismus. Samen-gesteld door Kees Kok. Uitgeverij Kok. 18,99 euro

▶ *Een weg van dagen*. Bijbel, bezinning, poëzie. Teksten van Huub Oosterhuis. Gekozen door Elte Rauch. Uitgeverij Van Gennep. 19,90 euro

Restauratie

Theo Jellema neemt orgel Aerden Plaats in gebruik

Oudebildtzijsl | Met een concert van organist Theo Jellema wordt morgenmiddag het orgel van de Julianakerk in Oudebildtzijsl opnieuw in gebruik genomen. Het orgel van Bakker & Timmenga uit Leeuwarden is voor 45.000 euro gerestaureerd.

Coördinator Kirsten Zwijnenburg van cultureel centrum Aerden Plaats, dat het kerkgebouw exploiteert voor culturele doeleinden, vertelt wat er allemaal is gebeurd aan het orgel uit 1896. „Het was nog een handgepompt orgel. Die balg was helemaal poreus. Die is vervangen en het orgel is ook voorzien van een elektrische windmotor. Verder is in het binnenwerk het nodige vervangen en zijn alle pijpen eruit geweest en schoongemaakt.”

Het orgel heeft één klavier van viereenhalf octaaf en telt vijf regis-

ters. Het heeft 286 pijpen, waarvan er 262 sprekend zijn. De restauratie is uitgevoerd door Bakker & Timmenga, het bedrijf dat het orgel destijds gebouwd heeft.

De kosten van de restauratie van het orgel zijn bijeengebracht met subsidies vanuit vijftien instanties en fondsen, plus acties van dorpsbewoners.

„Het orgel is nu weer prachtig”, zegt Zwijnenburg. „We kunnen nu allerlei mooie orgelconcerten organiseren in de kerk.”

Het concert begint morgen om 15.00 uur. Er zijn honderd plaatsen beschikbaar voor het concert. Gistermiddag hadden zich al zestig belangstellenden opgegeven.

▶ De laatste kaarten zijn verkrijgbaar via info@aerdenplaats.nl

Kerkelijk verkeer

Gereformeerde Gemeenten In Nederland

Beroepen: te Urk, M. Krijgsman te Arnhem.

Agenda

Zondag 18 februari

Drachten, de Oase: welkomstdienst o.l.v. ds. J. Kroon uit Aldeboarn m.m.v. Chr. Mannenkoor uit Beilen. Aanvang 19.30 uur.

Heerenveen, Pinkstergemeente Filadelfia: jeugdendienst met thema: Dare To Be Different – durf anders te zijn, met spreker Corné Burger. Aanvang 10.00 uur.

Kollumerzwaag, Lichtpunt: gezellig samenzijn. Aanvang 15.00 uur.

Leeuwarden, Waalse kerk: filosoof Bart Brandsma spreekt over polarisatie. Aanvang 10.30 uur.

Leeuwarden, Grote of Jacobijnerkerk: avondgebed m.m.v. Theo Jellema, orgel en de cantorie van de Grote Kerk. Aanvang 19.00 uur.

Lioessens, Gereformeerde kerk: Johannes de Heer zangdienst o.l.v. Jan L. de Boer uit Dokkum. Aanvang 19.30 uur.

Sneek, Zuiderkerk: Belevingsdienst o.l.v. pastor Wia Marinus met thema: Ga jij voor goud? m.m.v. band Sign. Aanvang 15.00 uur.

Stavoren, De Kaap: doopdienst. Aanvang 10.00 uur.

Wolvega, Ichtuskerk: Kerk-, School- en Gezinsdienst. Thema: 'We gaan voor Go(u)d!' Aanvang 10.00 uur.

Veertigdagentijd

Begin van het verhaal

Vóór hem op het blauwe kleed lag zijn zelfgemaakte bol met zijn kleuren en patronen waarop zijn stralende gezicht alle aandacht had gericht: wat een feest daarop te wonen. De hele dag speelde hij ermee, wat nooit vervelde.

Toen kwam de slag: de bol bewoog zich naar de rand en stuitte eraf nadat een slang loog.

En Hij, Hij zocht en riep “waar ben je?”

Heel diep zag hij zijn bol, beschadigd, nu vies, haast buiten zijn bereik.

Hij was in tranen, maar niet moedeloos:

“Ik haal je op – wacht maar, je wordt iets moois.”

Irene Postma

▶ bij Marcus 1: 12-15 / 1^e zondag Veertigdagentijd

Huub Oosterhuis (84) weet al decennialang een zeer divers lezerspubliek te trekken. Foto: ANP